

Atatürk Üniversitesi Merkez Yerleşkesinin fiziki dokusuna yönelik öğrenci memnuniyetinin belirlenmesi

Determination of student satisfaction regarding the physical fabric of Atatürk University Main Campus

Nursevil YUCA¹ , Hasan YILMAZ²

¹Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Van
²Erzurum Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Erzurum

Eser Bilgisi / Article Info

Araştırma makalesi / Research article

DOI: 10.17474/artvinofd.1097543

Sorumlu yazar / Corresponding author

Nursevil YUCA

e-mail: nursevilyuca@yyu.edu.tr

Geliş tarihi / Received

02.04.2022

Düzeltilme tarihi / Received in revised form

10.05.2022

Kabul Tarihi / Accepted

30.05.2022

Elektronik erişim / Online available

28.10.2022

Anahtar kelimeler:

Atatürk Üniversitesi

Üniversite Yerleşkesi

Yerleşke Planlama

Keywords:

Atatürk University

University Campus

Campus Planning

Özet

Üniversite yerleşkeleri, eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiği, öğrenci ve öğretim üyeleri için konaklama imkanlarının sağlandığı, eğitim birimlerinin, açık ve yeşil alanların, kapalı alanların, rekreasyonel alanlarının olduğu, genellikle kentin yakınında konumlanan alanlardır. Yerleşkeler genel olarak öğretim üyeleri, öğrenciler, idari personel ve halk tarafından kullanılan ancak özellikle öğrenciler için aktif yaşam alanıdır. Bu yaşam alanlarının kalitesinin ve sürekliliğinin ölçülebilmesini sağlayan en önemli etkenlerden biride fiziki dokudur. Bu bağlamda çalışmada Atatürk Üniversitesi yerleşkesinin fiziki dokusuna yönelik öğrenci memnuniyetinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ilk olarak yerleşkenin dış mekân fiziki yeterliliğinin belirlenmesi için dış mekân fiziki dokusu sınıflandırılmış daha sonra ise dış mekân fiziki donatılarına ilişkin öğrenci kullanım memnuniyetinin belirlenmesine yönelik sekiz fakültede anket çalışması yapılmıştır. Yerleşkenin farklı mevsimlerde bulunduğu olanaklar hakkında bilgi edinebilmeye yönelik anket çalışması üç ayı mevsimde yürütülerek edilen veriler SPSS 20 istatistik programında değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin yerleşkenin sosyo-kültürel faaliyet ve imkanlarını (%64.4), yaya sirkülasyonunu (%50.0) yetersiz, bitkilendirilmiş alanları (%42.89) yeterli, yerleşkenin genel alan kullanımını (%50.8) beğendikleri tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda özellikle kış kentlerinde bulunan üniversitelerin kış aylarında rekreasyonel amaçlarla kullanımlarını arttırmak için uygun planlama ve tasarım kararlarını içeren öneriler getirilmiştir.

Abstract

University settlements are areas where education activities take place, where accommodation is provided for students and faculty members, where education units, open and green areas, indoor areas, recreational areas are usually located near the city. The settlements are generally used by faculty members, students, administrative staff and the public, but are especially active living areas for students. One of the most important factors that enables the quality and continuity of these living spaces to be measured is the physical texture. In this context, the aim of the study is to determine the student satisfaction of the physical tissue of the Atatürk University campus. For this purpose, first, the external physical tissue of the campus was classified to determine the external physical competence of the site, then surveyed at eight faculties to determine the student satisfaction of the external physical equipment. The survey study to obtain information about the opportunities offered by the campus in different seasons was carried out in three different seasons and the data obtained were evaluated in the SPSS 20 statistical program. As a result of the research, it was determined that the students liked the socio-cultural activities and opportunities of the campus (64.4%), pedestrian circulation (50.0%) insufficient, the planted areas (42.89%) sufficient, and the general use of the campus (50.8%). As a result of the study, suggestions were made, including appropriate planning and design decisions, in order to increase the use of universities in winter cities for recreational purposes during the winter months.

GİRİŞ

Eğitim ve öğretimin sağlandığı mekanlar, ilköğretimden başlayarak yüksek öğretim seviyesine kadar kendi içlerinde farklılıklar gösterse de ihtiyaçlar doğrultusunda çeşitli olanakların sağlanması için gereken mekanlar olup bu mekanların en önemlilerinden birisi üniversite

yerleşkeleridir (Yılmaz ve ark. 2013). Yerleşkeler; akademik personel, idari personel, teknik personel, öğrenciler ve bazen de yerel halk olmak üzere farklı kullanıcı gruplarına hizmet vermekle birlikte öğrenciler bu kullanıcı gruplarının büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır (Karaşah ve ark. 2016). Üniversitelerin, asıl işlevleri eğitim ve araştırma olsa da başta öğrenciler olmak üzere tüm

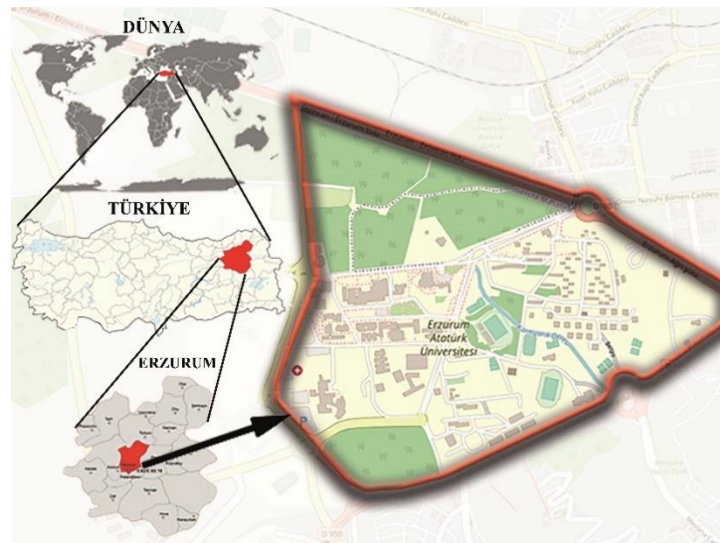
yararlanıcıların rekreasyon ihtiyaçlarının karşılayan alanlar olduğu unutulmamalıdır. Bunun yanında üniversite kampüslerinde bulunan açık-yeşil alanların; mimari yapılarla çevrenin bütünlüğünü sağlamak, kampüs içi araç-yaya sirkülasyonu sağlamak, insanla çevre arasında bağı kurmak, fiziki gelişimler için rezerv alanları oluşturmak, üniversite kampüsüne estetik değer kazandırmak gibi birçok işlevi de bulunmaktadır (Ertekin ve Çorbacı 2010, Yılmaz ve Irmak 2012). Bahsedilen tüm değişik işlevleri bünyesinde bulunduran kampüslerin farklı birimlerden oluşması, bu işlev ve birimlerin ilişkilendirilme gereksinimi ve bir bütün olarak çalışabilmesinin sağlanması, planlamayı ve bu planlamanın belirli ilkeler doğrultusunda yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bu gereklilik sonucunda farklı tasarım ilkelerinin oluşturduğu üniversite yerleşim sistemleri doğmuş ve kampüs yerleşimleri için sistematik bir düzen yaratılmıştır (Büyükaşahin Sıramkaya ve Çınar 2012). Vural ve ark. (2019)'a göre; kampüs üniversitelerinin oluşturulması sırasında üniversitelere önemli görevler düşmektedir. Mimari yapıların inşasının yanında kampüs fiziki alt yapısının ve yeşil alanların planlı ve programlı bir şekilde oluşturulması gerekmektedir. Çünkü üniversite kampüslerinde binalar dışında kalan alanın büyük bir kısmı aktif ve pasif açık-yeşil alanlardan oluşmaktadır (Açıksöz ve ark. 2014). Bu bağlamda yerleşkelerin uzun dönemli olarak gereksinimleri karşılayacak şekilde planlanması için en öncelikli olarak yapılması gereken kampüs master planlarının hazırlanması ve uygulanmasıdır (Vural ve ark. 2019). Diğer kentsel açık ve yeşil alanlarda olduğu gibi üniversite yerleşkelerinin

planlanmasında da peyzaj planlama ve tasarım kriterlerine dikkat edilmesi gerekmektedir (Ertekin ve Çorbacı 2010). Ayrıca üniversite kampüsü planlamasında kullanıcıların estetik ve fonksiyonel istekleri göz önünde bulundurularak en uygun alan kullanımlarının belirlenmesi gerekir (Vural ve ark. 2019).

Bu bağlamda çalışma, üniversite yerleşkelerinin büyük kullanıcı kitlesini oluşturan öğrenci gruplarının bir yerleşkeden beklentilerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Üniversite yerleşkelerinin kullanıcı grupları içerisinde de her ne kadar akademik personel, idari personel, kısmen yerel halk olsa da öğrenci kullanıcı grubunun yerleşkeyi daha yoğun kullanmasından dolayı bu kullanıcı grupları ikinci derecede paydaş olarak kabul edilip çalışmada kapsam dışında bırakılmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın ana materyali Yakutiye ilçesine bağlı olan Atatürk Üniversitesi merkez yerleşkesi ve batı yerleşkesinin dış mekân fiziki dokusu oluşturmaktadır. (Şekil 1). Türkiye'nin en yüksek ve en soğuk illerinden biri olan Erzurum'da sert kara iklimi hüküm sürmektedir. Genel olarak kış ayları çok soğuk ve karlı; yaz ayları ise çok sıcak ve kurak geçer (Anonim 2021a). En yağışlı mevsimi ilkbahar sonu yaz başıdır. En kurak mevsimi ise kışdır. Bir yılın yaklaşık 150 günü kar görülür. Erzurum'un yaz aylarının ortalama sıcaklığı 18.4 °C, yıllık sıcaklık ortalaması 5 °C civarındadır (Anonim 2021b).

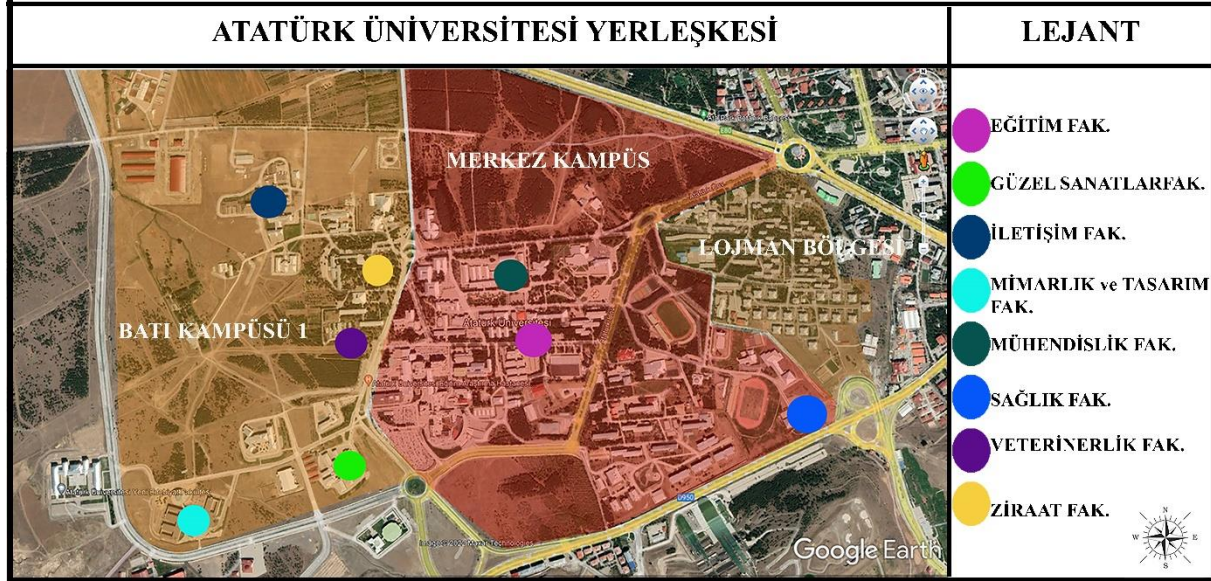
Şekil 1. Atatürk Üniversitesi Merkez yerleşkesi çalışma alanı

Çalışma veri toplama, analiz ve senteze dayalı peyzaj araştırma metodları kullanılarak 3 aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada çalışmanın yapılacağı Atatürk Üniversitesi ile ilgili önceden yapılmış olan çalışmalar ile ilgili veri toplama yapılmıştır. İkinci aşamada ise çalışma alanının fotoğrafları çekilmiş ve bu fotoğraflar üzerinden mevcut dış mekân fiziki doku analizi ile donatı elemanlarının sınıflandırılması yapılmıştır. Üçüncü aşamada ise daha önce bu konuda çalışmış 5 akademik uzman görüşünden yararlanarak yerleşkenin dış mekan fiziki dokusunun analizi ve yerleşke kullanıcılarına yönelik anket soruları hazırlanmıştır.

Anket çalışması yapılmadan önce çalışma alanının tamamı hakkında bilgi edinebilmek amacıyla anket çalışmasının yürütüleceği fakülteler “Sistemik Örneklem” modeli ile belirlenmiştir (Anonim 2022a). Anket çalışmasının

yürütüleceği fakülteler belirlendikten sonra anket yapımı için gerekli yasal izinler alınmıştır. Bu kapsamda yerleşkenin tamamı hakkında bilgi sahibi olunabilmesi için;

- ❖ Kuzey Bölgesindeki Ziraat Fakültesi ve Veteriner Fakültesi öğrencileri ile toplam 112 anket,
- ❖ Güney Bölgesindeki Sağlık Meslek Yüksek Okulundaki öğrenciler ile toplam 57 anket,
- ❖ Doğu Bölgesindeki Mühendislik Fakültesi ve Eğitim Fakültesi öğrencileri ile toplam 104 anket,
- ❖ Batı Bölgesindeki Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, İletişim Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencileri ile toplam 227 anket çalışması yapılarak, toplam 500 anket üzerinden araştırma yürütülmüştür (Şekil 2).

Şekil 2. Anket uygulaması yapılan fakülteler ve konumları (Google Earth 2022)

Belirlenen fakültelerde öğrenci sayılarının farklı olmasından dolayı yapılan anket sayıları farklılık göstermektedir. Ayrıca Üniversite yerleşkesi batıya kaymakta olup yeni fakülteler yapılmaktadır. Yeni yapılan fakültelerde okuyan öğrencilerin ihtiyaç ve isteklerini öğrenebilmek amacıyla Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, İletişim Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültelerinde yapılan anket sayıları daha fazladır.

Anket sayısı belirleme aşamasında ise Çingı (1994)'nin örneklem büyüklüğü tablosundan faydalanılmıştır

(Büyüköztürk ve ark. 2012). Anket sayısı belirlenmesinde $\alpha=0.05$ (Standart hata) için ± 0.05 örneklem hatası ile evren büyüklüğünün 100.000'in üzerindeki nüfus için en az 383 anket sayısı temel alınmış olup 500 adet anket yerleşke genelinde yüz yüze görüşme tekniği ile yapılmıştır.

Anket formunda ilk olarak demografik özelliklerle ilgili sorular, daha sonra da alanın mevcut durumuyla ilgili kapalı uçlu ve açık uçlu sorular bulunmaktadır. Anketler öğrencilerin eğitim dönemi kapsamı açısından 2019

yılında ilkbahar, sonbahar ve kış ayları olmak üzere 3 ayrı dönemde yürütülerek 1 yılda tamamlanmıştır. Anket uygulamasının üç ayrı mevsimde yürütülmesi ve yerleşkenin fiziki dokusunun da araştırılmasından dolayı diğer çalışmalardan farklı olarak yerleşkeye bütünsel açıdan bakılmasını sağlamaktadır. Elde edilen verilerin hesaplanmasında SPSS 20 paket programı ile frekans analizi ve çoklu yanıt analizi yöntemi kullanılmıştır. Anket çalışmasının ilk aşamasında katılımcılarla ilgili elde edilen kişisel bilgilerin analizinde Frekans analizi (Sıklık analizi) ile yüzdeler hesaplanmıştır. Anket çalışmasının ikinci aşamasında yerleşkenin dış mekân fiziki dokusu ile öğrencilere hizmet veren rekreasyonel yapı donatılarının memnuniyet durumunu belirlemek amacıyla 8 soru (“Yerleşke genelini güvenlik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Yerleşkede kendinizi en güvensiz hissettiğiniz dış mekân neresidir?”, “Yerleşkede kendilerini güvensiz hissetmelerinin ana nedeni nedir”, “Yerleşkede yaya olarak karşılaştığınız sorunlar nelerdir?”, “Yerleşkenin alan kullanımını (yurtların yeri, fakülterlere ulaşım, kütüphane, yemekhane, yeşil alan, yaya yolu vb.) beğeniyor musunuz?”, “Fakülteler arası yaya sirkülasyonunu yeterli buluyor musunuz?”, “Yerleşkede daha çok hangi fiziki elemanların eksikliğini hissediyorsunuz?”, “Yerleşkede sosyo-kültürel faaliyetler ve serbest zamanları değerlendirmek için imkânlar yeterli mi?”) hazırlanmıştır. Bu 8 sorunun demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak amacıyla Analyze’den Multiple Response Crosstabs analizi uygulanmıştır. Ayrıca hazırlanan bu 8 sorudan çoklu yanıt seçeneği olan soruların analizini yapmak amacıyla ilk olarak Analyze Multiple Response Define Variable Sets seçeneğinde çoklu yanıt değişkeni oluşturulmuştur. Daha sonra oluşturulan çoklu yanıt değişkenlerinin frekans analizi yapılmıştır. Son aşamada ise çoklu yanıt değişkenlerinin demografik özelliklerden cinsiyet ve fakülterlere göre yanıtların nasıl değiştiğini ortaya koymak

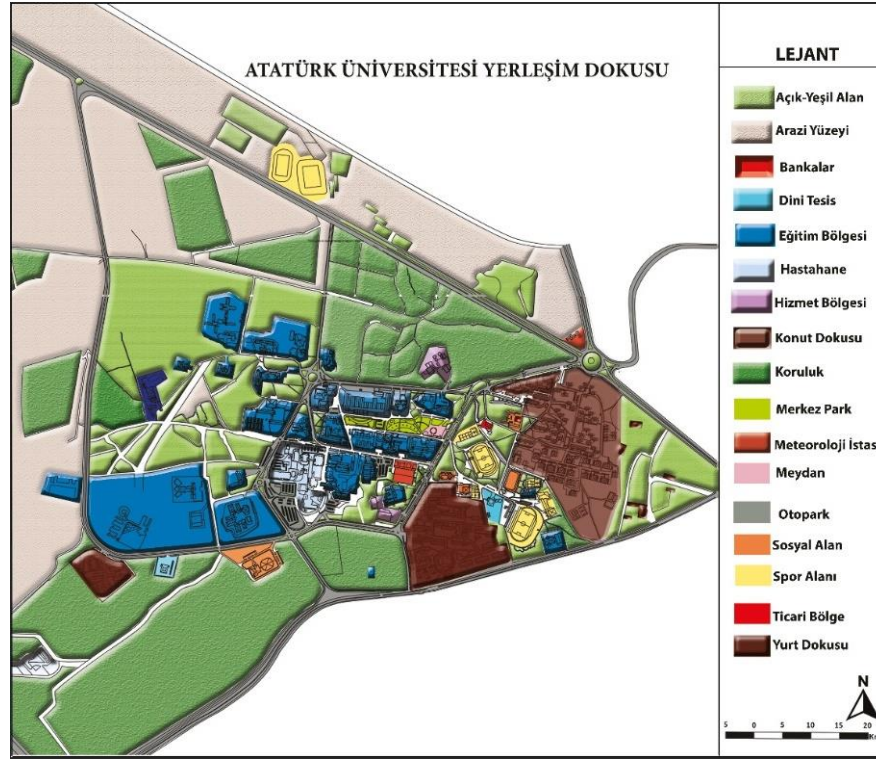
amacıyla Analyze’den Multiple Response Crosstabs analizi uygulanmıştır.

Araştırma Atatürk Üniversitesi merkez yerleşkesi özelinde gerçekleştirilmiş olup;

- ❖ Yerleşkenin fiziki dokusundaki öğrenci memnuniyetini ortaya koymak,
- ❖ Öğrencilerin istek ve ihtiyaçlarını belirlemek,
- ❖ Rekreasyonel aktiviteler ve sosyo-kültürel faaliyetler için imkânların yeterli olup olmadığını belirlemek,
- ❖ Yerleşkede hangi fiziki elemanları eksikliğini hissedildiğini belirlemek ve ortaya çıkan sonuçların kış kentlerinde gelişmekte olan üniversite yerleşkeleri ile yeni yapılacak olan üniversite yerleşkelerinin planlama ve tasarımına veri sağlayacağı düşünülmektedir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Yerleşkede yapılan gözlem ve incelemelere göre mevcut olan dış mekân fiziki donatılar ve peyzaj öğelerinin sınıflandırılması; koruluklar ve açık-yeşil alanlar, spor alanları, meydanlar, dış mekân oturma birimleri (kameriye, oturma bankları, pergole vb.), diğer donatılar (aydınlatma, bisiklet park alanları, çeşme, heykel vb.), su yüzeyleri (dere, süs havuzu, alabalık tesisi), ulaşım (ring, minibüs, taksi), öğrencilere hizmet veren yapılar (kütüphane, dini tesis, kafeteryalar, bankalar, ptt vb) şeklinde 8 gruba ayrılmıştır. Yapılan sınıflamalar doğrultusunda Atatürk Üniversite Yerleşkesinin mevcut alan kullanım analiz paftası oluşturulmuştur (Şekil 3). Dış mekân fiziki donatı ve peyzaj öğelerinin sınıflandırılması ve yerleşke dokusunun sınıflandırılması yapılarak yerleşke hakkında bilgi edindikten sonra üniversite öğrencilerine anket uygulaması yapılmıştır.

Şekil 3. Atatürk Üniversitesi Yerleşim Dokusu

Yerleşke içinde farklı eğitim kurumlarında 500 öğrenci ile yürütülen bire bir anket sonuçları aşağıda verilmiştir.

Ankete Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Anket çalışması, 273'ü (%54.6) kadın, 227'si (%45.4) erkek olmak üzere 500 kişiye yapılmıştır. Katılımcılardan 233'ü (46.6) 17-20 yaş aralığında, 230'u (%46) 21-25 yaş aralığında, 16'sı (%3.2) 26-30 yaş aralığında, 9'u (%3.8) 31-40 yaş aralığında, 2'si (%0.4) 41-50 yaş aralığındadır. Anket uygulamasının 455 (%91) tanesi lisans düzeyindeki öğrencilere, 41 (%8.2) tanesi yüksek lisans düzeyindeki öğrencilere ve 4 (%0.8) tanesi doktora düzeyindeki öğrencilere yapılmıştır. Ankete katılanlardan; 130 (%26) kişi Kredi Yurtlar Kurumu yurdunda, 68 (%13.6) kişi yerleşke dışı yurtlarda, 8 (%1.6) kişi resmi kurum misafirhanelerinde, 49 (%9.8) kişi özel yurt veya pansiyonlarda, 135 (%27) kişi kirada ve 110 (%22) kişi diğer konaklama yerlerinde konaklamaktadır. Katılımcıların 176'sı (%35.2) yaklaşık 1 yıl, 89'u (%17.8) 2 yıl, 88'i (%17.6) 3 yıl, 65'i (%13) 4 yıl, 82'si (%16.4) 4 yıldan fazla bir süredir Erzurum'da bulduklarını belirtmişlerdir.

Öğrenciler Açısından Yerleşkenin Güvenlik Algısı

Araştırmaya katılan öğrencilerin "Yerleşke genelini güvenlik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde kadın katılımcıların % 51.6'sı (%4 "Çok güvenli" ve %47.6 Güvenli) ve erkek katılımcıların %66.5'i (%16.7 "Çok güvenli" ve %49.8 Güvenli) yerleşkeyi güvenli bulurken, kadın katılımcıların %40,7'si (%6.6 "Çok güvensiz" ve %34.1 Güvensiz) ve erkek katılımcıların %28.6'sı (%7.9 "Çok güvensiz" ve %20.7 Güvensiz) yerleşkeyi güvensiz bulmuştur (Çizelge 1). Özkan ve ark. (2018)'de İstanbul'daki Üniversite Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerinin belirlenmesi ile ilgili yaptıkları çalışmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kampüsün herkes için güvenli olduğunu dile getirmişlerdir. Kendilerini kampüste güvenli hissetmediklerini dile katılımcıların güvensiz hissetmelerinin sebebi kampüste Araştırma Hastanesinin olması ve yerel halkın kampüse giriş çıkışının kolay olması olduğu düşünülmektedir.

Çizelge 1. Cinsiyete göre yerleşkenin güvenlik algısı

7.Soru		Kampüs Güvenliği					Toplam	
		Çok güvenli	Güvenli	Güvensiz	Çok güvensiz	Fikrim yok		
Cinsiyet	Kadın	N	11	130	93	18	21	273
		% Cinsiyet	4.0%	47.6%	34.1%	6.6%	7.7%	100.0%
	Erkek	N	38	113	47	18	11	227
		% Cinsiyet	16.7%	49.8%	20.7%	7.9%	4.8%	100.0%
Toplam	N	49	243	140	36	32	500	
	% Cinsiyet	9.8%	48.6%	28.0%	7.2%	6.4%	100.0%	

Ankete verilen cevaplar fakültelere göre değerlendirildiğinde; yerleşkeyi en güvenli iletişim Fakültesi %63.4 ile (%16.9 “Çok güvenli” ve %46.5 Güvenli), ve Güzel Sanatlar Fakültesi %89.5 “Güvenli” bulurken, yerleşkenin güvensiz olduğuna dair en fazla oya sahip olan fakülte ise Mimarlık ve Tasarım Fakültesi % 46

Çizelge 2. Fakülteleere göre yerleşkenin güvenlik algısı

7.Soru		KAMPÜS GÜVENLİĞİ					Toplam	
		Çok güvenli	Güvenli	Güvensiz	Çok güvensiz	Fikrim yok		
FAKÜLTELER	Mimarlık Fak.	N	1	60	53	10	13	137
		% Fakülte	0.7%	43.8%	38.7%	7.3%	9.5%	100.0%
	İletişim Fak.	N	12	33	16	7	3	71
		% Fakülte	16.9%	46.5%	22.5%	9.9%	4.2%	100.0%
	Sağlık Fak.	N	4	30	16	0	7	57
		% Fakülte	7.0%	52.6%	28.1%	0.0%	12.3%	100.0%
	Mühendislik Fak.	N	17	31	14	6	1	69
		% Fakülte	24.6%	44.9%	20.3%	8.7%	1.4%	100.0%
	Eğitim Fak.	N	3	17	11	3	1	35
		% Fakülte	8.6%	48.6%	31.4%	8.6%	2.9%	100.0%
	Ziraat Fak.	N	8	34	17	7	5	71
		% Fakülte	9.8%	47.9%	23.9%	9.9%	7.0%	100.0%
	Veterinerlik Fak.	N	4	21	11	3	2	41
		% Fakülte	9.8%	51.2%	26.8%	7.3%	4.9%	100.0%
	Güzel Sanatlar Fak.	N	0	17	2	0	0	19
		% Fakülte	0.0%	89.5%	10.5%	0.0%	0.0%	100.0%
Toplam	N	49	243	140	36	32	500	
	% Fakülte	9.8%	48.6%	28.0%	7.2%	6.4%	100.0%	

En Güvensiz Hissedilen Noktalar

Araştırmaya katılan öğrencilere “Yerleşkede (Kampüste) kendinizi en güvensiz hissettiğiniz dış mekân neresidir?” sorusu sorulmuş ve birden çok cevap vermeleri istenmiştir. Analiz sonucuna göre kadınlar %48.9 ile Güzel Sanatlar Fakültesi-Mimarlık ve Tasarım Fakültesi arasındaki yolu ve %39.7 ile Ziraat Fakültesi-Veteriner Fakültesi arasındaki yolu, erkekler ise %47.3 ile Erzurum stadı-Merkez amfi arasındaki yolu ve %41.2 ile Ziraat Fakültesi-Veteriner Fakültesi arasındaki yolu en güvensiz bölge olarak tanımlamışlardır. Daha öncede bahsedildiği

ile (%38.7 “Güvensiz” ve %43.8 “Çok Güvensiz”)’dir. Mimarlık ve Tasarım Fakültesi yerleşkenin en az kullanılan noktasında yani Batı Kampüsü 1’de yapılması ve güvenlik noktalarına uzak olmasından dolayı öğrencilerin güvensiz hissettikleri tahmin edilmektedir (Çizelge 2).

gibi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi yerleşkenin en batısında konumlanmıştır. Bundan dolayı Güzel Sanatlar Fakültesi-Mimarlık ve Tasarım Fakültesi arasındaki güzergâh hattı boyunca güvenlik birimlerinin, aydınlatma birimlerinin eksik olması bu alanların akşam vakitlerinde ıssız bir mekân duygusu yaratmasına sebebiyet vermekte bu durum da öğrencilerin özellikle kadın öğrencilerin güvensiz hissetmelerine neden olmaktadır. Ziraat Fakültesi ile Veterinerlik Fakültesi ise yerleşkenin Kuzeyinde bulunup diğer fakülteleere erişiminin ve aydınlatmanın yetersiz olması ve yakın çevresinde sosyal içerikli aktivite imkânlarının yetersiz olmasından dolayı

sadece fakülte öğrencileri tarafından kullanılmaktadır. Bu bölgelerin diğer bölgelere göre daha az kullanılması öğrenciler tarafından kendilerini güvensiz bir ortamda hissetmelerine neden olmaktadır

Yerleşkede Güvensiz Hissedilmenin Nedenleri

Katılımcılara “Yerleşkede (Kampüste) kendilerini güvensiz hissetmelerinin ana nedeni nedir” sorusu sorulmuştur. Kadın katılımcıların %62.5’i ile (170 kişi) ve erkek

katılımcıların %37.4’ü (85 kişi) “İssiz ve tehlikeye açık olması” seçeneğini en fazla seçmişlerdir (Çizelge 3). Yukarıda da bahsedildiği gibi yapılan yeni fakültelerin çevrelerinde güvenlik birimlerinin, aydınlatma elemanlarının yetersiz olması, yerel halkın kampüse ulaşımının engellenmemesi, bazı fakültelerin kullanımının az olduğu bölgelerde konumlandırılmış olması ve üniversite çevresinin sınırlandırılmamış olması öğrencilerin kendilerini güvensiz hissetmelerine neden olmaktadır.

Çizelge 3. Cinsiyete göre yerleşkede güvensiz hissedilmesinin ana nedeni

9.Soru		ANA NEDEN					Toplam
		İssiz ve tehlikeye açık olması	İşıklıdırmanın yetersiz olması	Güvenlik birimlerinin olmaması	Köpek saldırısı korkusu	Diğer	
CİNSİYET	N	170	42	29	21	10	272
	Kadın % Cinsiyet	62.5%	15.4%	10.7%	7.7%	3.7%	100.0%
Erkek	N	85	22	39	20	61	227
	% Cinsiyet	37.4%	9.7%	17.2%	8.8%	26.9%	100.0%
Toplam	N	255	64	68	41	71	499
	% Cinsiyet	51.1%	12.8%	13.6%	8.2%	14.2%	100.0%

Ankete verilen cevaplar fakültelere göre değerlendirildiğinde; “İssiz ve tehlikeye açık olması” seçeneği Mimarlık ve Tasarım Fakültesi tarafından %69.9 ile, Sağlık Fakültesi tarafından %57.9 ile, Güzel Sanatlar

Fakültesi tarafından %57.9 ile, Mühendislik Fakültesi tarafından %23.2 ile, Ziraat Fakültesi tarafından % 53.5 ile, Veterinerlik Fakültesi tarafından %46.3 ile Eğitim fakültesi tarafından %62.9 ile en fazla seçilen seçenek olmuştur (Çizelge 4).

Çizelge 4. Fakültelere göre yerleşkede güvensiz hissedilmesinin ana nedeni

9.Soru		ANA NEDEN					Toplam	
		İssiz ve tehlikeye açık olması	İşıklıdırmanın yetersiz olması	Güvenlik birimlerinin olmaması	Köpek saldırısı korkusu	Diğer		
FAKÜLTELER	Mimarlık Fak.	N	95	12	13	6	10	136
	%Fakülte	69.9%	8.8%	9.6%	4.4%	7.4%	100.0%	
	İletişim Fak.	N	21	10	14	4	22	71
	% Fakülte	29.6%	14.1%	19.7%	5.6%	31.0%	100.0%	
	Sağlık Fak.	N	33	4	8	8	4	57
	% Fakülte	57.9%	7.0%	14.0%	14.0%	7.0%	100.0%	
	Mühendislik Fak.	N	16	13	14	11	15	69
	% Fakülte	23.2%	18.8%	20.3%	15.9%	21.7%	100.0%	
	Eğitim Fak.	N	22	2	8	2	1	35
	% Fakülte	62.9%	5.7%	22.9%	5.7%	2.9%	100.0%	
Ziraat Fak.	N	38	9	5	6	13	71	
% Fakülte	53.5%	12.7%	7.0%	8.5%	18.3%	100.0%		
Veterinerlik Fak.	N	19	12	3	3	4	41	
% Fakülte	46.3%	29.3%	7.3%	7.3%	9.8%	100.0%		
Güzel Sanatlar Fak.	N	11	2	3	1	2	19	
%Fakülte	57.9%	10.5%	15.8%	5.3%	10.5%	100.0%		
Toplam	N	255	64	68	41	71	499	
	%Fakülte	51.1%	12.8%	13.6%	8.2%	8.2%	100.0%	

Yerleşkede Yaya Olarak Karşılaşılan Sorunlar

Katılımcılara yerleşkede (Kampüste) yaya olarak karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusu sorulmuş ve birden çok cevap vermeleri istenmiştir. Analiz sonucuna göre kadınların %44.6’sı bank ve dinlenme alanlarını yetersiz, %42.4’ü kaldırımları yetersiz ve %39.8’i yaya bölgelerin güvenli olmadığı seçeneklerini seçerken, erkeklerin %45.9’u araç yoğunluğunun fazla olması ve %36,8’i kaldırım genişliklerinin az olduğu seçeneklerini seçmişlerdir. Yerleşkede yaya olarak karşılaşılan sorusunda fakültele göre verilen çoklu yanıtların nasıl değiştiğini görmek amacıyla Crosstabs analizi yapılmıştır. Analiz sonucuna göre; Mimarlık ve Tasarım Fakültesi %54.1 ile bank ve dinlenme alanlarının yetersiz olduğunu, İletişim Fakültesi %48.5 ile araç yoğunluğunun fazla olduğunu, Sağlık Fakültesi %45.5 ile bank ve dinlenme alanlarının yetersiz olduğunu ve %45.5 ile araç yoğunluğunun fazla olduğunu, Mühendislik Fakültesi %42 ile araç yoğunluğunun fazla olduğunu, Eğitim Fakültesi %57.1 ile bank ve dinlenme alanlarının yetersiz olduğunu, Ziraat Fakültesi %47.9 ile araç yoğunluğunun fazla

olduğunu, Veterinerlik Fakültesi %48.8 ile bank ve dinlenme alanlarının yetersiz olduğunu, Güzel Sanatlar Fakültesi ise % 63.2 ile araç yoğunluğunun fazla olduğunu dile getirmişlerdir. Katılımcıların yerleşkede yaya olarak karşılaştıkları sorunların ortak olduğu görülmektedir. Türkiye’de üniversite yerleşkeleri için yapılan planlamalarda optimumum fiziki planlaması üzerinde durulan birçok çalışma yapılmıştır (Benli 1998, Çınar 1998, Sönmez 2003, Çorbacı ve ark. 2005, Tolon 2006, Özer 2008, Erdoğan 2009). Yapılmış çalışmalar sonucunda; fakülte binalarının çevrelerinde ve açık alanlarda oturma alanlarının yetersizliği (Ayvacı 2009, Kurdoğlu ve ark. 2013, Yılmaz 2019, Vural ve ark. 2019) ortaya konmuştur.

Alan Kullanım ve Ulaşım Memnuniyeti

Katılımcılara “Yerleşkenin alan kullanımını (yurtların yeri, fakültele ulaşım, kütüphane, yemekhane, yeşil alan, yaya yolu vb.) beğeniyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların %64.8’i beğendiklerini (%14 çok beğeniyorum ve %50.8’i beğeniyorum), %35.2’si beğenmediklerini (%9 hiç beğenmiyorum ve %26.2’si beğenmiyorum) belirtmişlerdir.

Çizelge 5. Fakültele göre yaya sirkülasyonunun yeterliliği/memnuniyeti

12.Soru		SİRKÜLASYON YETERLİLİĞİ			Toplam	
		Evete	Hayır	Fikrim yok		
FAKÜLTELER	Mimarlık ve Tasarım Fak.	N	22	90	25	137
		%Fakülte	16.1%	65.7%	18.2%	100.0%
	İletişim Fak.	N	23	32	16	71
		% Fakülte	32.4%	45.1%	22.5%	100.0%
	Sağlık Fak.	N	15	25	17	57
		% Fakülte	26.3%	43.9%	29.8%	100.0%
	Mühendislik Fak.	N	39	21	9	69
		% Fakülte	56.5%	30.4%	13.0%	100.0%
	Eğitim Fak.	N	12	18	5	35
		% Fakülte	34.3%	51.4%	14.3%	100.0%
	Ziraat Fak.	N	21	29	21	71
		% Fakülte	29.6%	40.8%	29.6%	100.0%
	Veterinerlik Fak.	N	8	24	9	41
		% Fakülte	19.5%	58.5%	22.0%	100.0%
	Güzel Sanatlar Fak.	N	4	11	4	19
		% Fakülte	21.1%	57.9%	21.1%	100.0%
Toplam	N	144	250	106	500	
	% Fakülte	28.8%	50.0%	21.2%	100.0%	

Sirkülasyon Yeterliliği

Katılımcılara “Fakülteler arası yaya sirkülasyonunu yeterli buluyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların %50’si yetersiz bulduklarını, %28.8’i yeterli bulduklarını ve %21.2’si ise fikirlerinin olmadığını dile getirmişlerdir (Çizelge 5). Çizelge 5 incelendiğinde yerleşkede yaya sirkülasyonunu en fazla yetersiz bulan fakültenin Mimarlık ve Tasarım Fakültesi olduğu görülmektedir. Mimarlık ve Tasarım Fakültesi yeni yapıldığı için sirkülasyon yeterli düzeyde değildir. Bu durum öğrencilerin şikâyetçi olmasına yol açmaktadır.

Üniversite yerleşkesinden memnuniyet değerlendirmesi açısından önceden yapılmış olan birkaç çalışmada öğrencilerin kampüs içerisinde yaya olarak dolaşım kolaylığından memnun olduklarını belirtmişlerdir (Özkan ve ark. 2018, Karasümen Açıkgöz 2020).

Hissedilen Fiziki Eleman Eksikliği

Katılımcılara “Yerleşkede daha çok hangi fiziki elemanların eksikliğini hissediyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Kadın katılımcıların %55.9’u kafeterya ve %40.1’i kapalı spor alanlarının eksikliğini hissettiklerini ifade ederken, erkek katılımcıların %44.9’u kapalı spor alanlarının ve %43.6’sı kafeteryanın eksikliğini hissettiklerini ifade etmişlerdir. Fakültele göre verilen cevaplara bakıldığında ise Mimarlık ve Tasarım Fakültesi katılımcıların %63.2’si kafeteryanın, İletişim Fakültesi katılımcıların %33.8’i açık spor alanlarının, Sağlık Fakültesi katılımcıların %57.9’u ile kafeteryanın, Mühendislik Fakültesi katılımcıların %39.1’i kafeteryanın, Eğitim Fakültesi katılımcıların %62.9’u kafeteryanın, Ziraat Fakültesi katılımcıların %53.5’i kapalı spor alanlarının ve % 49.3’ü kafeteryanın, Veterinerlik Fakültesi katılımcıların %58.5’i kapalı spor alanlarının ve % 48.8’i kafeteryanın, Güzel Sanatlar Fakültesi katılımcıların ise %52.6’sı kapalı spor alanlarının eksikliğini hissettikleri tespit edilmiştir.

Konuyla alakalı daha önceden yapılmış çalışmalarla benzer sonuçlar tespit edilmiştir. Altaş (2006)’da yaptığı üniversite öğrencileri memnuniyeti araştırması adlı çalışmasında öğrencilerin %98’inin sportif faaliyet

alanlarını yetersiz bulduklarını tespit etmiştir. Aynı şekilde Karasümen Açıkgöz (2020)’de yaptığı çalışmada, öğrencilerin spor alanları hizmetleri ile yeme içme hizmetlerinden memnun olmadıklarını tespit etmiştir. Vural ve ark. (2019)’da yaptıkları çalışmada, öğrencilerin sportif faaliyet alanları ve yeme- içme alanlarını yetersiz bulduklarını tespit etmiştir. Önceden yapılmış olan çalışmalar ile yaptığım çalışmanın sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin üniversite yerleşkelerinden beklentilerinin spor alanları ve yeme-içme alanlarının yeterli düzeyde olmasıdır.

Sosyo-Kültürel Faaliyet Alanları Memnuniyeti

Katılımcılara “Yerleşkede sosyo-kültürel faaliyetler ve serbest zamanları değerlendirmek için imkânlar yeterli mi?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların; %64.4’ü yetersiz bulduklarını ifade ederken, %23.2’si fikirlerinin olmadığını ve %12.4’ü yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, İletişim Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sağlık Fakültesi ve Veterinerlik Fakültesinin buldukları konum ve çevre düzenlemelerinin yetersiz olmasından dolayı imkânların yetersiz olduğunu anketin son sorusu olan dış mekân kullanımlarına yönelik düşündüğünüz eksikleri ve bu konuyla ilgili önerilerinizi yazınız şeklindeki açık uçlu soruda dile getirilmiştir. Karasümen Açıkgöz (2020)’de yaptığı çalışmada, öğrencilerin sosyal yaşam hizmetlerinden memnun olmadıklarını tespit etmiştir. Vural ve ark. (2019)’da yaptıkları çalışmada, katılımcıların %66.4’ünün sosyo-kültürel faaliyet alanlarının yetersiz bulduklarını tespit etmiştir. Üniversitelerin asıl görevi eğitim-öğretim olsa da kampüs alanları öğrencilerin dinlenebildikleri, rekreasyonel aktivitelerini gerçekleştirdikleri ve birbirleriyle kaynaşabildikleri alanlardır. Bundan dolayı yerleşke planlaması yapılırken fiziksel aktivitelere, sosyalleşmeye ve dinlenmeye imkân veren çevre düzenlemelerinin yeterli olmasına dikkat edilmelidir.

Çizelge 6. Fakültelere göre yerleşkede imkân yeterliliği/memnuniyeti

17. Soru		İMKAN YETERLİLİĞİ			Toplam	
		Evet	Hayır	Fikrim yok		
FAKÜLTELER	Mimarlık Fak.	N	10	97	30	137
		% Fakülte	7.3%	70.8%	21.9%	100.0%
	İletişim Fak.	N	9	46	16	71
		% Fakülte	12.7%	64.8%	22.5%	100.0%
	Sağlık Fak.	N	6	40	11	57
		% Fakülte	10.5%	70.2%	19.3%	100.0%
	Mühendislik Fak.	N	21	34	14	69
		% Fakülte	30.4%	49.3%	20.3%	100.0%
	Eğitim Fak.	N	4	17	14	35
		% Fakülte	11.4%	48.6%	40.0%	100.0%
Ziraat Fak.	N	5	51	15	71	
	% Fakülte	7.0%	71.8%	21.1%	100.0%	
Veterinerlik Fak.	N	3	26	12	41	
	% Fakülte	7.3%	63.4%	29.3%	100.0%	
Güzel Sanatlar Fak.	N	4	11	4	19	
	% Fakülte	21.1%	57.9%	21.1%	100.0%	
Toplam	N	62	322	116	500	
	% Fakülte	12.4%	64.4%	23.2%	100.0%	

En Fazla Vakit Geçirilen Alanlar

Katılımcılara “Yerleşke içinde ders programınız dışında kalan vakitlerinizi daha çok nerelerde geçiriyorsunuz?” sorusu sorulmuş ve birden çok cevap vermeleri istenmiştir. Elde edilen bulgulara göre kadın katılımcıların %49.8’i açık-yeşil alanlarda, %45.4 kafeteryada, % 42.9’u kütüphanede zaman geçirdiklerini ifade ederken, erkek katılımcıların % 44.9’u kafeteryada, %41.8’i açık-yeşil alanlarda ve %38.7’si ise kütüphanede zaman geçirdiklerini dile getirmişlerdir. Elde edilen bulgulara bakıldığında kadın ve erkek katılımcıların aynı mekânları daha uzun süre kullandıkları görülmektedir.

Bitkisel Tasarım Memnuniyeti

Katılımcılara “Yerleşkenin bitkilendirilmesini yeterli buluyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların; %57.72’si yerleşkenin bitkilendirilmesini yeterli (%14.83 çok yeterli ve %42.89 yeterli) bulduklarını ifade ederken, %39.68’i ise yerleşkenin bitkilendirilmesini yetersiz (%12.02 çok yetersiz ve %27.66 yetersiz) bulduklarını belirtmişlerdir.

Dış Mekânda En Çok Tercih Edilen Mevsim

Katılımcılara “Yerleşkede en çok beğendiğiniz mevsim hangisi?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların; %29.26’sı

ilkbahar mevsimini, %34.47’si yaz mevsimini, %23.44’ü sonbahar mevsimini ve %12.83’ü kış mevsimini beğendiklerini dile getirmişlerdir.

Palandöken ve Diğer Kış Turizm Fırsatlarından Yararlanma Durumu

Katılımcılara “Kış turizmi imkânlarından sporcu veya izleyici olarak Palandöken Turizm Merkezi veya kapalı salon buz imkânlarından yararlanıyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların; %81.8’i imkânlardan yararlanmadıklarını, %18.2’si ise imkânlardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Kış turizm imkânlarından yararlanma oranının düşük olmasının nedeni ise ulaşımın yetersiz kalmasıdır.

Yerleşkede Kış Kullanımına Uygun Fiziki Doku Yeterliliği

Katılımcılara “Yerleşkede kış kullanımına uygun dış mekân tesislerini yeterli buluyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların; %24.80’i yeterli (%4.0 çok yeterli ve %20.80 yeterli) bulduklarını, %60.20’si yetersiz (%26.80 çok yetersiz ve %33.40 yetersiz) bulduklarını ve %15.0’i fikirlerinin olmadığını dile getirmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversiteler var oldukları kent ile bölge en başta olmak üzere ülke ve dünyada toplum ve insanlığın yararı için bilgi üreten ve bu bilgiyi kullanıma sunan eğitim kurumlarıdır (Yılmaz & İrmak 2012). Bugün ülkemizde sayıları 200'den fazla olan üniversitelerin tercih edilmelerinde kaliteli eğitim ve öğrenim vermenin yanı sıra yerleşkelerinin fiziki donanımları da etkili olmaya başlamıştır. Öğrenciler ve akademisyenler tarafından kolay erişilebilen, güvenli, konforlu, yerleşkesinde ve yakın çevresinde değişik aktivitelere fırsat tanıyan sosyo-kültürel ve rekreasyonel imkânlara sahip olan üniversiteler tercih edilmede bir adım öne geçmektedir (Yılmaz 2019). Bundan dolayı üniversite kampüslerinin planlanması ve çevre ile uyum sağlaması büyük önem kazanmaktadır. Üniversite kampüsleri planlanırken diğer kent parkları gibi düşünülerek peyzaj mimarlığı mesleki disiplini içerisinde ele alınması gerekmektedir. İyi planlanmış olan kampüsler başta öğrenciler olmak üzere üniversite personeli ile kentte yaşayan halkın dinlenme, eğlenme, yeme-içme, sosyal, kültürel ve sportif faaliyette bulunma, eğitim ve öğrenme gibi ihtiyaçlarının karşılanmasına imkân sunmaktadır. Bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için tasarım, planlama ve uygulama öncesinde kullanıcı tercihlerinin belirlenmesi, uygulama sonrasında ise kullanıcı memnuniyetinin ve yeni ihtiyaçların ortaya konulması amacıyla belirli zaman aralıklarında araştırmalar yapılmalıdır (Vural ve ark. 2009).

Türkiye'de üniversite yerleşkeleri yapılmış olan çalışmalar sonucunda; sportif alanları yetersiz olduğu, öğrencilerin yerleşkede serbest zamanlarını geçirebilecekleri rekreasyon alanlarının yetersizliği ortaya konmuştur (Tolon 2006, Altaş 2006, Karasümen Açıkgöz 2020). Ulaşılan sonuçlar Türkiye'deki üniversite yerleşkelerinin ortak sorunlarıdır.

Yapılan çalışma sonucunda; Atatürk Üniversitesi yerleşkesinin alan kullanımının beğenildiği, yerleşkenin genelinin güvenli bulunduğu ve yerleşkenin bitkilendirilmiş alanların yeterli görüldüğü tespit edilmiştir. Katılımcılar ağırlıklı olarak; serbest zamanlarını geçirebilecekleri mekânların yetersiz olduğunu, kapalı alanların yetersiz olduğunu, yeni yapılan fakülte

çevrelerinin aydınlatılmasının yetersiz olması ve bu noktalarda güvenlik birimlerinin olmamasından dolayı kendilerini güvensiz hissettiklerini, sosyo-kültürel faaliyet alanlarının yetersiz olduğunu ve dış mekân fiziki donatılarının yetersiz olduğunu dile getirmişlerdir. Aslında yerleşkede yeterli düzeyde serbest zamanlarını geçirecekleri alanlar ile yeterli düzeyde donatı birimleri bulunmaktadır. Fakat bu kullanım alanları ile donatı birimleri kış aylarında kullanımın kısıtlanmasından dolayı öğrenciler tarafından yetersiz düzeyde algılanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda üniversite kampüslerinin yapılması aşaması ile genişleme aşamasında aşağıdaki önerilerin dikkate alınmasının kullanıcı memnuniyetini artıracakları düşünülmektedir.

1. Öncelikle Kampüslerin planlanırken evrensel tasarım ilkeleri benimsenmelidir.
2. Öğrencilerin kendilerini güvende hissetmeleri için güvenlik birimleri yeterli düzeyde olmalıdır.
3. Öğrencilerin serbest zamanlarını ve sosyo-kültürel aktivitelerini geçirebilecekleri açık alanlar yeterli düzeyde olmalıdır.
4. Her fakültenin kendine ait peyzajının yapılmasıyla sosyalleşme alanları yeterli düzeyde olmalıdır.
5. Kış kullanımına uygun olacak kapalı sosyalleşme, oturma ve dinlenme alanları olmalıdır.
6. Üniversite kampüslerinde kış bahçesi, kapalı spor alanları, kafeterya gibi kullanım mekânları arttırılarak her mevsim kullanımının olması sağlanmalıdır.
7. Kış mevsiminin sert geçtiği şehirlerde, üniversite yerleşkesinde mevsim şartlarına uygun döşeme ve fiziki donatıların seçilmesi ve kapalı mekânların oluşturulması ve ulaşım sorunları çözümlenmelidir.

Türkiye'de üniversite okuyan bireylerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle yeni üniversiteler yapılmakta veya mevcut üniversite yerleşkeleri genişlemektedir. Yapılan çalışmanın, Atatürk Üniversitesi yerleşkesi için öğrencilerin memnuniyet seviyesini arttırmasına yönelik sorun tanımlama ve uygulamaya dönük veriler içermesi ve bazı öneriler getirmesi bakımından yeni yapılacak olan veya genişlemekte olan üniversite yerleşkelerinin planlanması aşamasında yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Anonim (2021a) <https://tr.wikipedia.org/wiki/Erzurum> (Erişim Tarihi: 09 Haziran 2021)
- Anonim (2021b) <https://erzurum.ktb.gov.tr/TR-56063/cografya.html> (Erişim Tarihi: 09 Haziran 2021)
- Anonim (2022a) https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/176855/mod_resource/content/0/0.%20%C3%96rnekleme%20Y%C3%B6ntemleri.pdf. (Erişim Tarihi: 18 Nisan 2022)
- Açıksöz S, Cengiz B, Bekçi B, Cengiz C, Cengiz Gökçe G (2014) Üniversite Yerleşkelerinde açık ve yeşil alan sisteminin planlanması ve yönetimi: Bartın Üniversitesi Kutlubey Yazıcılar Yerleşkesi. Kastamonu Üniv. Orman Fak. Derg. (Journal of Forestry Faculty of Kastamonu University), 14(2): 222- 236
- Altaş D (2006) Üniversite Öğrencileri Memnuniyet Araştırması. Marmara Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Derg. 21(1):439-458
- Ayvacı G (2009) Üniversite Kampüslerinde Dış Mekân Tasarımında Kullanıcı Gereksinimlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. (Yüksek Lisans Tezi), (Basılmamış), İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye
- Benli AC (1998) A comparative study for university campus planning. (Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye
- Büyükoztürk Ş, Kılıç Çakmak E, Akgün ÖE, Karadeniz Ş & Demirel F (2012) Örnekleme yöntemleri.7-20
- Çınar E (1998) Üniversite kampüs planlaması ve tasarımı üzerine bir araştırma. (Yüksek Lisans Tezi), (Basılmamış), İstanbul Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye
- Çorbacı ÖL, Gülez S, Topay M (2005) ZKÜ Merkez Kampüsü Isı Merkezi Yolu ve Çevresi Peyzaj ve Rekreasyon Projesi. ZKÜ Bartın Orman Fak., Derg., 24-34,7-7
- Erdoğan M (2009) Dünya’da ve Türkiye’de üniversite yerleşkelerinin planlama ve tasarımında, “üniversite başarımı ve sürdürülebilirlik” ilişkisinin irdelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi),(Basılmamış), İstanbul Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye
- Ertekin M, Çorbacı ÖL (2010) Üniversite kampüslerinde peyzaj tasarımı (Karabük Üniversitesi peyzaj projesi örneği). Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 10(1): 55-67
- Güçlü M (2013) Gençlik döneminde boş zaman ve faaliyetlerinin önemi. Gençlik araştırmaları dergisi, 160, 1(1): 160-169
- Karasümen Açıkgöz, F., 2020. Üniversite Kampüslerinde Öğrenci Yaşantısının Kalitesi: Gebze Teknik Üniversitesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Gebze Teknik Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye
- Karavaş B, Sarı D, Yaman YK (2016) Bir Yerleşke Peyzaj Tasarımı: Artvin Çoruh Üniversitesi Şehir Yerleşkesi. Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 32 (3): 1-13
- Kurdoğlu B, Özdemir Işık B, Bayramoğlu E (2013) Doğal-Yapay Peyzaj Materyalleri ve Kullanıcı İlişkisi: KTÜ Kanuni Yerleşkesi Örneği. Kastamonu Üniv., Orman Fak. Derg., 164-174, 13-1
- Özer M (2008) Üniversite alanlarının kentsel tasarım bağlamında değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta) örnekleme. (Yüksek Lisans Tezi), (Basılmamış), Süleyman Demirel Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta, Türkiye.
- Özkan B, Çene E, Parım Ç (2018) İstanbul’daki Üniversite Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerinin Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler ve Karar Ağacıyla İncelenmesi. International Conference on Data Science and Applications. 4-7 October 2018.
- Sönmez H (2003) Kentsel kamusal dış mekanlara yönelik master plan oluşturma çalışmalarının Ege üniversitesi yerleşkesi örneğinde ortaya konması. (Yüksek Lisans Tezi),(Basılmamış), Ege Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, Türkiye.
- Tolon MB (2006) Üniversite kampüsleri dış mekan tasarım ilkeleri ve Ankara Gölbaşı kampüsü peyzaj tasarımı. (Yüksek Lisans Tezi), (Basılmamış), Ankara Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye
- Vural H, Meral A, Şenyiğit Doğan S (2019) Üniversite Kampüs Peyzaj Planlaması Üzerine Kullanıcı Değerlendirmesi: Bingöl Üniversitesi Örneği. Bingöl Üniv. Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Derg. 6(1):106-117
- Yılmaz H, İrmak MA (2012) Yerleşke Planlamasında Bitkisel Tasarım İlkeleri; Atatürk Üniversitesi Yerleşkesi Örneği. Atatürk Üniv., Yayınları
- Yılmaz H (2019) Atatürk Üniversitesi Merkez Yerleşkesi Açık-Yeşil Alan Avlusu Peyzaj Tasarımı ve Uygulama Süreci. Akademik Ziraat Derg.,127-134, 8-1
- Yılmaz T, Zırhlioğlu B, Olgun R (2013) Üniversite Yerleşke Alanlarında Su Kullanımlarının İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Örneği. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Derg. 7: 13-21